

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8C/495/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115226622
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Krivošík
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2115226622.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudcom JUDr. Branislavom Krivošíkom v sporovej veci žalobcov:
1/ Y. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, 2/ T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., 3/ T. R., nar. XX.XX.XXXX,
bytom T. XX, V., všetci zastúpení BANÍK & Partners, s. r. o., so sídlom Košická 46, Bratislava, IČO: 51
329 972, proti žalovaným: 1/ I. a T., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. W. 7, T., zastúpená JUDr. Michal
Krutek, s.r.o., so sídlom Hlavná 11, Trnava, IČO: 47 254 581, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna
Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpená JUDr. Baltazárom
Mucskom, advokátom, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, IČO: 42 174 856, 3/ DIPLOMAT DENTAL
s.r.o., so sídlom Vrbovská cesta 17, Piešťany, IČO: 36 222 089, zastúpená Mgr. Matejom Csenkym,
advokátom, so sídlom Dolné Bašty 2, Trnava, IČO: 42 164 125, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Súd konanie o nároku žalobkyne 2 o zaplatenie 10.000,- eur zastavuje.

II. Žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť žalobcovi 1 sumu 8.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

III. Žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť žalobkyni 3 sumu 8.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

IV. Žalobu v časti o povinnosti žalovaných 1 a 2 zaplatiť žalobcovi 1 sumu 2.000,- eur a žalobkyni 3 sumu 2.000,- eur, z a m i e t a.

V. Žalobu o povinnosti žalovanej 3 zaplatiť žalobcovi 1 sumu 10.000,- eur a žalobkyni 3 sumu 10.000,- eur z a m i e t a.

VI. Nárok na náhradu trov konania z titulu nároku žalobkyne 2 žiadnemu z účastníkov nepriznáva.

VII. Súd žalobcovi 1 a 3 priznáva voči žalovaným 1 a 2 nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 60%, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

VIII. Súd žalovanej 3 priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania voči žalobcom 1 a 3 v rozsahu 100% s tým, že plnením jedného zo žalobcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

IX. Žalovaní 1 a 2 sú povinní zaplatiť súdny poplatok vo výške 532,50 eur na účet Okresného súdu Trnava do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1 až 3 (ďalej aj „žalobcovia“) sa žalobou došliu súdu dňa 29.10.2015 faxom, následne doplnenou písomným podaním dňa 30.10.2015, domáhali voči žalovaným 1 až 3 zaplata náhrady nemajetkovej ujmy, tak, že každý zo žalobcov si uplatňoval nárok vo výške 10.000 Eur voči žalovaným 1 až 3, s tým, že plnením jedného zo žalovaných povinnosť ostatných žalovaných zanikne. V žalobe predniesli, že žalovaná 1 dňa 29.10.2012 v čase asi o 6:17 hod v V.ci na hlavnej ceste V.I.á ako vodička viedla vozidlo zn. J.an, evidenčné číslo L smerom od kruhového objazdu na železničnú stanicu V.I.c. V mieste križovatky V.cka sa plne nevenovala vedeniu motorového vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho došlo k zrážke s chodkyňou X. P., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „poškodená“), ktorá prechádzala cez vozovku V. ulice v blízkosti prechodu pre chodcov z pohľadu vodičky zľava doprava, pričom pri dopravnej nehode boli poškodené spôsobené zranenia, ktorým dňa 31.10.2012 podľahla.

2. Žalobcovia uviedli, že z vyšetrovania vyplynulo, že príčinou dopravnej nehody bolo závažné porušenie zákonných povinností žalovanej 1 pri vedení motorového vozidla. Následkom konania žalovanej 1 bola bezprostredná a náhla smrť poškodenej - matky žalobcov, v dôsledku ktorej sa im navždy zmenil život. Konaním žalovanej 1 bolo neoprávnené zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Spôsobením úmrtia matky žalobcov bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia citlivo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok konania žalovanej 1 na ich rodinnom živote, nakoľko mali s nebohcou blízky a harmonický vzťah, po celý život im bola oporou a starostlivou matkou. Jej smrť prišla nečakane a absolútne nepredvídateľne. Ich rodinné vzťahy s matkou boli usporiadané a harmonické. Každá spomienka na matku spôsobuje ich hlboký smútok a beznádej niečo zmeniť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumou, zúfalstvom, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. V prípade tak intenzívneho a neodstrániteľného zásahu do osobnostných práv žalobcov, a to do práva na rodinný a súkromný život a práva na rozvíjanie citových vzťahov s blízkou osobou, nie je žiadna z morálnych foriem zadostučinenia postačujúca. Intenzita, neodstrániteľnosť a trvalosť zásahu do osobnostných práv žalobcov a jeho následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, podľa názoru žalobcov opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Túto ujmu nemožno nahradiť morálnym zadostučinením, len náhradou v peniazoch.

3. Zodpovednosť žalovanej 2 ako poisťovateľa vyplýva podľa žalobcov z eurokonformného výkladu zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého má povinné zmluvné poistenie kryť aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých. Motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovanej 2, poisťovnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX/XX. Vzhľadom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má teda nielen žalovaná 1, ale aj žalovaná 2 ako poisťovateľ a žalobcovia majú v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o PZP právo domáhať sa náhrady škody priamo aj proti žalovanej 2 ako poisťovateľovi. Žalobcovia boli toho názoru, že ich nárok, na náhradu nemajetkovej ujmy je predmetom povinného zmluvného poistenia. Nakoľko zákon o PZP pojem škody nedefinuje, je podľa názoru žalobcov nutné ho vyložiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä s prihliadnutím na účel zákona o PZP v súvislosti s komunitárnym právom Európskej únie. Žalobcovia poukázali na skutočnosť, že účel zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení je vymedzený sekundárnym právom Európskej únie, najmä článkom 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článkom 1 ods. 1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a článkom 1 prvého odseku smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Žalobcovia tiež poukázali na rozsudok Európskeho súdneho dvora C22/2012 z 24. októbra 2013 vo veci Haasová. Žalobcovia sú preto toho názoru, že uvedené zákonné ustanovenia zákona o PZP je potrebné vykladať v súlade s komunitárnym právom, na základe ktorého bol zákon prijatý vo svetle rozhodovacej

praxe Európskeho súdneho dvora, tak že ich nemajetková ujma je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu uzatvorenú so žalovanou 2.

4. Žalobcovia ďalej uviedli, že žalovaná 1 bola v čase dopravnej nehody zamestnancom žalovanej 3, ktorý bol zároveň aj držiteľom motorového vozidla, pri riadení ktorého došlo k dopravnej nehode. V prípade ak neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou sankcia podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihuje samotnú právnickú osobu podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. Ak žalovaná v čase vzniku dopravnej nehody plnila úlohy právnickej osoby žalovanej 3, v zmysle ustálenej judikatúry je nepochybné, že v takomto prípade žalovaná 1 za takýto zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov nezodpovedá, ale sa má za to, že je to práve žalovaná 3, kto zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorým bolo zasiahnuté do práv na ochranu osobnosti. Žalobcom v čase podania žaloby nebolo jednoznačne známe, či žalovaná 1 pri vedení motorového vozidla, vykonávala činnosť pre žalovanú 3 a plnila úlohy právnickej osoby žalovanej 3 alebo sledovala iný účel, ktorý s jej činnosťou pre žalovanú 3 nesúvisel.

5. Žalovaná 1 vo vyjadrení k žalobe odmietla zásah do práva žalobcov. Poukázala na zavinenie poškodenej na vzniku nehody, čo podľa jej názoru ustálil aj súdny znalec. Následne uviedla na to, že jej zodpovednosť je krytá zmluvným poistením u žalovanej 2. Uviedla, že žalobcovia si nárok neuplatnili včas.

6. Žalovaná 2 obsahlo spochybnila svoju pasívnu legitímáciu. Namietala, že právo Európskej únie a judikatúra Súdneho dvora neharmonizujú rozsah zodpovednosti za škodu v rámci právnych poriadkov členských štátov. Navyše, smernice nemajú priamu aplikateľnosť a Súdny dvor EÚ nemá právo vykladať národné právo. Podľa názoru žalovanej 2 slovenský zákon č. 381/2001 Z. z. nekryje zodpovednosť za nemajetkovú ujmu, ale len náhradu škody. Náhrada škody je plne odlišným inštitútom od nemajetkovej ujmy. Žalovaná v ďalšom obsahlo odkázala na rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, ktorá jej pasívnu legitímáciu neuznáva.

7. Žalovaná 3 k žalobe uviedla, že žalovaná 1 nepoužila predmetné motorové vozidlo v čase incidentu v súvislosti s plnením pracovných úloh. Vozidlo si požičala od svojho kolegu v čase pracovného voľna. Z tohto dôvodu nie je možné aplikovať ust. § 420 ods. 2 v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. Ďalej žalovaná 3 tvrdila, že na náhradu nemajetkovej ujmy by mala byť povinná predovšetkým žalovaná 2, teda poisťovňa, kde bola uzatvorená zmluva o povinnom zmluvnom poistení. Nemajetkovú ujmu je podľa názoru žalovanej 3 potrebné v širšom ponímaní považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 12 písm. a/ zákona o PZP. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného postenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento záver zároveň korešponduje s eurokomformným výkladom právne záväzných predpisov Európskej únie. Podľa názoru žalovanej 3 nárok žalobcov je premlčaný. Argumentovala tým, že začiatok subjektívnej premlčacej doby nastal deň po dopravnej nehode (t. j. 30.10.2012), ktorá s poukazom na ustanovenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 30.10.2014, pričom právo na náhradu nemajetkovej ujmy síce spadá do práv slúžiacich na zabezpečenie ochrany osobnosti, ktoré vo všeobecnosti nepodliehajú premlčaniu, avšak právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jedným zo samostatných prostriedkov ochrany osobnosti a ako také je právom majetkovej povahy, ktoré premlčaniu podlieha.

8. Žalobcovia vo svojich ďalších vyjadreniach zdôraznili, že uplatnený nárok vyplýva zo zásahu do osobnostných práv spôsobených pri prevádzke motorového vozidla a je predmetom povinného zmluvného poistenia. Poukázali aj na to, že žalovaná 1 bola v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. XT/XX/XXXX právoplatne uznaná vinnou z trestného činu usmrtienia a v dôsledku jej protiprávneho konania došlo k usmrtieniu poškodenej. Na tvrdenia uvádzané žalovanou 3, že za škodu (ujmu) nezodpovedá, žalobcovia argumentovali tým, že za škodu môže popri sebe zodpovedať tak subjektívne zodpovedný vodič motorového vozidla, ako aj objektívne zodpovedný prevádzkovateľ tohto vozidla.

9. Žalovaná 1 vo svojich následných vyjadreniach poukázala na rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-12/22 Haasová zo dňa 24.10.2013, konkrétne na body 50 a 55 a zároveň upriamila pozornosť na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016, pričom vzhľadom na

ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP má za to, že nemôže byť zaviazaná nahradiť žalobcom žalovanú ujmu. Prípadnú ujmu je žalobcom povinná nahradiť žalovaná 2 ako poisťiteľ vozidla, ktorého vlastníkom je žalovaná 3.

10. Žalovaná 2 svoje vyjadrenie k žalobe doplnila aj o námietku premlčania nároku žalobcov, pričom v tomto smere poukázala na osobitnú úpravu premlčania nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi. S poukazom na ustanovenie § 15 ods. 2 zákona o PZP na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, pričom uvedené ustanovenie odkazuje na § 106 Občianskeho zákonníka. Zároveň uviedla, že žalobcovia požadujú od žalovaných nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, každý vo výške 10.000,- Eur, čo sa v kontexte rozsahu finančného odškodnenia podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov javí ako neprimerané.

11. Súd prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 10.08.2018, č. k. 8C/495/2015-181, tak, že každému zo žalobcov priznal nárok vo výške 10.000 Eur voči žalovaným 1 až 3 a nárok na náhradu trov konania. Proti uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie všetci žalovaní. Krajský súd v Trnave, uznesením č. k. 10Co/17/2019 - 181, prvý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie: výsluchom žalobcov (zápisnica o pojednávaní č. I.105-107), žalovanej 1 (zápisnica o pojednávaní č. I. 105-107), listinami a to: úmrtný list (č. I. 12), rodný list žalobcu 1 (č. I. 13), rodný list žalovanej 3 (č. I. 148), uznesenie OR PZ Trnava, ČVS: C.-.3 zo dňa 10.04.2013 (č. I. 10-11), výpis z vyhľadávača na www.skp.sk <<http://www.skp.sk>> (č. I. 14), výpis z obchodného registra o osobe žalovanej 3 (č. I. 15), pracovná inštrukcia označená ako prevádzka služobných vozidiel spol. DIPLOMAT DENTAL č. 2PI-D-D/5/01, ktorá je účinná od 30.12.2017 (č. I. 162-165), čestné prehlásenie O.a (č. I. 166), čestné prehlásenie MH. (č. I. 167), listina o pridelení služobného vozidla (č. I. 168), spisom Okresného súdu Trnava sp. zn. XT/XX/XXXX, s pripojeným vyšetrovacím spisom, a z neho zápisnicami o hlavnom pojednávaní konanom dňa 09.12.2014, 29.09.2015 a 27.10.2015 na Okresnom súde Trnava v konaní sp. zn. XT/XX/XXXX, rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 27.10.2015, č. k. 5T/67/2014-292, uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 22.09.2016, č. k. 5To/37/2016-336, Znaleckým posudkom č. 011/2013 vypracovaného znalcom Ing. P. U. vo veci dopravnej nehody zo dňa 29.10.2012, ktorý tvorí prílohu vyšetrovacieho spisu č. ORP-X/X-OVK-TT-XXXX (na č. I. 78-146 vyšetrovacieho spisu), zápisnicu o výsluchu obvineného spísanej dňa 10.04.2013 na OR PZ Trnava, odbor kriminálnej polície Piešťany (na č. I. 194 a 195 vyšetrovacieho spisu) a zistil tento

skutkový stav:

13. Dňa 29.10.2012 v čase asi o 6:17 hod v V.ci na hlavnej ceste HI., žalovaná 1 ako vodička viedla vozidlo zn. DV.an, evidenčné číslo L smerom od kruhového objazdu na železničnú stanicu V.. V mieste križovatky HI. sa plne nevenovala vedeniu motorového vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho došlo k zrážke s poškodenou, ktorá prechádzala cez vozovku V.j ulice v blízkosti prechodu pre chodcov z pohľadu vodičky zľava doprava, pričom pri dopravnej nehode boli poškodenej spôsobené zranenia, ktorým dňa 31.10.2012 podľahla. (rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 5T/67/2014-292 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5To/37/2016-336 a uznesenie OR PZ Trnava, ČVS: C.-X/X-OVK-TT-XXXX).

14. Žalobcovia sú deťmi poškodenej, ktorá zomrela dňa 31.10.2012 (úmrtný list a rodné listy).

15. Z výsluchu žalobcov vyplynulo, že žalobca 1 bol s matkou v dennom kontakte, navštevovali sa a matka bola učiteľkou jeho syna v materskej škole (výsluch žalobcu č. I. 106). Žalobkyňa 3 uviedla, že stratu matky vníma tragicky, s matkou si vzájomne pomáhali. Trpí nechutenstvom a má problémy so spánkom (výsluch žalobkyne 3 na č. I. 106). Okrem toho, žalobcovia 1 a 3 v žalobe uviedli, že ich vzájomné vzťahy s matkou boli harmonické, bola im oporou, z dôvodu náhle, tragickej a neočakávanej smrti matky prežívajú traumou, úzkosť, smútok.

16. Žalovaná 1 ako vodička zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu poškodenej, keď viedla vozidlo značky DH. I.gan, EČV: L a plne sa nevenovala vedeniu motorového vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho narazila do chodkyne - poškodenej. Z dôvodu porušenia predpisov o cestnej premávke s následkom smrti poškodenej bola uznaná vinnou z prečinu usmrtenia

a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon bol podmienenčne odložený so skúšobnou dobou v trvaní troch rokov a bol jej uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu dvoch rokov. Žalovaná 1 viedla vozidlo v nehodovom úseku rýchlosťou 40-45 km/h, preto vo vzťahu k rýchlosti je možné jej techniku jazdy považovať za správnu. Vo vzťahu k jej reakcii na poškodenú ako chodkyňu nie je možné považovať techniku jazdy za správnu, nakoľko na poškodenú reagovala až po náraze poškodenej do vozidla, aj keď mala možnosť poškodenú za danej viditeľnosti a spôsobe akým prechádzala cez križovatku vidieť vo vzdialenosti cca. cca 42,6 m až 60,2 m (t. j. v čase 3,6 až 5,1 sekundy) od miesta zrážky. Technika jazdy vo vzťahu k reakcii na poškodenú bola nesprávna keďže žalovaná 1 mala reagovať v čase, keď chodkyňa - poškodená sa nachádzala 1,1 m po začiatku jej vstupu do priestoru križovatky, nakoľko pri včasnej reakcii by bola schopná s vozidlom bez nebezpečenstva uvedenia vozidla do šmyku zastaviť pred vstupom do koridoru pohybu poškodenej. Nehode mohla zabrániť ešte 26 m pred miestom zrážky, pri havarijnom brzdení. Konanie žalovanej 1 bolo príčinnou súvislosťou, ktoré viedlo k vzniku nehody, keďže sa zrejme plne nevenovala vedeniu motorového vozidla. Okrem toho z vozidla zrejme nemala dobrý rozhľad, pretože čelné sklo nemala v celom rozsahu priehľadné a očistené (rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. XT/XX/XXXX-XXX v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5To/37/2016-336 a Znalecký posudok č. 011/2013 vypracovaný znalcom Ing. P. U.).

17. Žalovaná 1 pred žalobcami, ako aj na hlavnom pojednávaní v trestnom konaní vyslovila ľútosť a uviedla, že tiež mala zdravotné problémy (výsluch žalovanej a zápisnica z hlavného pojednávania).

18. Vozidlo, ktoré riadila žalovaná 1 bolo v držbe žalovaného 3 a bolo poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel u žalovanej 2 (nesporná skutočnosť).

19. Žalovaná 1 viedla motorové vozidlo bez súhlasu a vedomia žalovaného 3 ako zamestnávateľa. Vozidlo bolo pridelené inému zamestnancovi, ktorý ho poskytol do dispozície žalovanej 1 na účely cesty do práce bez súhlasu a vedomia zamestnávateľa. Žalovaná 1 použila vozidlo na cestu do práce z miesta svojho bydliska (pracovná inštrukcia označená ako prevádzka služobných vozidiel spol. DIPLOMAT DENTAL č. 2PI-D-D/5/01, čestné prehlásenie O. B., čestné prehlásenie T. R., listina o pridelení služobného vozidla).

20. Poškodená prechádzala cez križovatku mimo priechodu pre chodcov, a to najpravdepodobnejšie vo vzdialenosti 9-11 m pred priechodom pre chodcov. Na situáciu v cestnej premávke reagovala nesprávnym spôsobom, nakoľko v polohe vstupu do jazdného pruhu vozidla DH.an sa nachádzala od prichádzajúceho vozidla cca. 12-13 m a vozidlo mohla rozpoznať. Okrem toho, vozidlo mohla rozpoznať ešte pred začiatkom vstupu do priestoru križovatky, nakoľko sa vozidlo od nej nachádzalo vo vzdialenosti cca. 43-61 m. Technika prechodu poškodenej cez cestu tak bola nesprávna, keďže prechádzala mimo prechodu pre chodcov a mala možnosť prichádzajúce vozidlo rozpoznať, a to v čase približne 3,4 s pred vstupom do priestoru križovatky a reagovať naň nevstúpením do jeho jazdného pruhu. Reagovala však zrýchleným pohybom cez vozovku. Poškodená tak mal menší podiel na vzniku nehody, avšak jej konanie nebolo príčinnou súvislosťou, ktoré viedlo k vzniku nehody (rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 5T/67/2014-292 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5To/37/2016-336 a Znalecký posudok č. 011/2013 vypracovaný znalcom Ing. P. U.).

21. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti.(uvedené v zátvorkách pri jednotlivých skutkových zisteniach).

21.1. Skutkové závery o vzťahoch žalobcov 1 a 3 k poškodenej, ako aj o vplyve jej smrti na nich vyplývajú z ich výpovedí, a v podstate zo strany žalovaných neboli nijako spochybnené. Priebeh dopravnej nehody a jej vplyv na poranenia a smrť poškodenej vyplývajú z obsahu spisu Okresného súdu Trnava, sp. zn.5T/67/2014 a k nemu pripojeného vyšetrovacieho spisu a jeho zistením a posúdením je súd viazaný.

21.2 Miera zavinenia žalovanej 1 na vzniku dopravnej nehody s následkom smrti vyplýva z obsahu rozhodnutia Okresného súdu Trnava, č. k. 5T/67/2014-292, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 5To/37/2016-336, ako aj zo Znaleckého posudku č. 011/2013, vypracovaného znalcom Ing. P. U..

21.3 Menší podiel zavinenia poškodenej na vzniku dopravnej nehody s následkom smrti vyplýva z obsahu rozhodnutia Okresného súdu Trnava, č. k. 5T/67/2014-292, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 5To/37/2016-336, ako aj zo Znaleckého posudku č. 011/2013, vypracovaného znalcom Ing. P. U..

21.4 To, že motorové vozidlo bolo v držbe žalovaného 3 a bolo kryté poistením z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou u žalovanej 2, nebolo v konaní vôbec sporné.

21.5 Tvrdenia žalobcov ako aj žalovanej 1, že zodpovednosť za škodu nesie aj žalovaná 3 nepovažuje súd za preukázané. Práve naopak, z vykonaného dokazovania súd zistil, že motorové vozidlo bez vedomia a súhlasu žalovanej 3, poskytol do dispozície žalovanej 1 iný zamestnanec žalovanej 3, ktorému bolo vozidlo pridelené. Uvedený zamestnanec tak postupoval v rozpore s príkazom svojho zamestnávateľa. Žalovaná 3 ako zamestnávateľ neumožnila zamestnancom, ktorým poskytla služobné motorové vozidlo, prenechať vozidlo do užívania inej osobe bez súhlasu zamestnávateľa.

22. Súd nevykonala všetky stranami navrhnuté dôkazy z nasledovných dôvodov.

22.1 Súd nevykonala dokazovanie výsluchom svedkov G. X., nar. XX.XX.XXXX a Q. X., nar. XX.XX.XXXX, ani listinami na ktorých je zachytená svedecká výpoveď G. X. (č. l. 150-152) a svedecká výpoveď Q. X. (č. l. 153-155). Žalobcovia boli súdom zaviazaní (na pojednávaní dňa 4.10.2017), aby v lehote 15 dní oznámili mená svedkov ako aj to, k čomu majú svedkovia vypovedať. Žalobcovia v súdom stanovenej lehote mená svedkov neuviedli a až na pojednávaní konanom dňa 25.05.2018 (teda po takmer 8 mesiacoch od uloženia povinnosti zo strany súdu) predložili listiny, na ktorých má byť zachytená svedecká výpoveď svedkov X. a X.. Podľa § 153 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd nemusí prihliadať na prostriedky procesného útoku, ak ich strana nepredložila včas. Vzhľadom na uvedenú koncentračnú zásadu, súd navrhnuté dôkazy nevykonala, keďže návrhy neboli predložené včas.

22.2 Rovnako, s poukazom na koncentračnú zásadu súd nevykonala dokazovanie ani opätovným výsluchom žalobcov a výsluchom žalovanej 1, keďže takýto výsluch súd vykonala na pojednávaní dňa 04.10.2017, s tým, že následný opätovný výsluch do prvého rozhodnutia prvoinštančného súdu opätovne navrhnutý nebol. Súd nevykonala dokazovanie ani lekárskou správou o aktuálnom duševnom stave žalobkyne 3. Skutkový stav bol tak ustálený do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o skončení dokazovania a do času kým bolo konanie skoncentrované (teda ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu). Žalobcovia boli oprávnení uvádzať všetky okolnosti vyvolané zásahom v ich živote, pričom sa pri výsluchu obmedzili len na stručné vyjadrenia. Súd je toho názoru, že prežívanie straty blízkej osoby je najintenzívnejšie v čase po jej smrti. Následne začína vnútorný proces vyrovnávania sa s touto skutočnosťou. Za predpokladu, ak v roku 2017 žalobcovia neuvádzali žiadne mimoriadne okolnosti (napr. mimoriadny stupeň emočných útrap, psychické problémy) okrem prirodzených ľudských prejavov spojených s náhlou stratou blízkej osoby, súd považoval zistenia týkajúce sa ich osobného prežívania v danom čase za ustálené. Z ľudskej skúsenosti vyplýva, že len vo výnimočných a mimoriadnych prípadoch môže smrť blízkej osoby prerásť do traumatického, dlhodobého a trvalého stavu, ktorý si vyžaduje aj odbornú pomoc. Takúto skutočnosť je ale potrebné tvrdiť a preukázať, pričom súd je toho názoru, že traumatický stav sa prejaví s väčšou pravdepodobnosťou v čase skôr po traumatickej udalosti, ako s výrazným časovým odstupom od udalosti. Preto, ak v čase približne 5 rokov po smrti poškodenej žalobcovia uvádzali prirodzené prejavy zo strany poškodenej ako smútok, beznádej, traumy, úzkosť, nespavosť spojené s jej stratou v ich živote, súdu sa nejaví ako dôvodné, aby s odstupom ďalších troch rokov (teda 8 rokov od nehody) uvádzali ďalšie nové skutočnosti, ktoré by prípadne opodstatňovali priznanie peňažnej náhrady výrazne nad obvyklý priemer. Preto súd nevyhovela návrhu na doplnenie dokazovania opätovným výsluchom žalobcov žalovanej 1 a ani lekárskou správou o aktuálnom duševnom stave žalobkyne 3.

22.3 Súd nevykonala dokazovanie ani listinnými dôkazmi predloženými žalovanou 1 spolu s jej písomným vyjadrením (všetky predložené až po vydaní uznesenia Krajského súdu v Trnave, č. k. 10Co/17/2019 - 181), a to detail pohybu na bankovom účte v Tatrabanke (č. l. 266), výplatným lístkom za mesiac február 2020 od zamestnávateľa BRESTRADÉ (č. l. 266), výplatným lístkom vystavený zamestnávateľom Elektromasart, s. r. o. za mesiace február, marec, apríl, máj, jún júl 2020 (č. l. 266-268), čestným vyhlásením T. J. a O. J. zo dňa XX.XX.XXXX č. l. 269, žiadosťou žalovanej 1 o poskytnutie úveru č. l. 270, ponukou Slovenskej sporiteľne č. l. 271, prehľadom priemernej mzdy v EÚ č. l. 272 - 273. Žalovaná 1 v čase do vydania rozhodnutia odvolacieho súdu neuviedla žiadne tvrdenia, na základe ktorých by

mal súd možnosť posúdiť jej majetkové pomery a neuviedla, že požadovaná náhrada nezodpovedá jej možnostiam a majetkovým pomerom. Následne, po rozhodnutí odvolacieho súdu ale uviedla, že jej aktuálne majetkové pomery jej neumožňujú uspokojiť nároky žalobcov. Pritom okolnosť, že súd pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňuje aj majetkové pomery povinného vyplývalo z ustálenej rozhodovacej praxe. Súd zároveň ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu konanie skoncentroval. Navyše, ak žalovaná 1 neoznačila už skôr svoje majetkové pomery, a teda nepoukazovala na to, že jej majetkové pomery sú nedostatočné na plnenie, súd by nemal možnosť komparácie, či došlo následne, v porovnaní s predchádzajúcim stavom, k zhoršeniu jej majetkových pomerov alebo tieto sú dlhodobo ustálené. Preto súd žalovanou 1 navrhnuté dôkazy nevykonal.

22.4 V konaní vzniesla žalovaná 1 námietku voči sudcovskej koncentrácii. Uviedla, že súd v konaní nemal aplikovať koncentračnú zásadu, nakoľko konanie začalo pred nadobudnutím účinnosti CSP. Z ustanovenia § 470 CSP vyplýva, že ak konanie začalo pred účinnosťou CSP, nemožno konanie sudcovsky skoncentrovať, ak by to bolo v neprospech strany. Súd je toho názoru, že bol oprávnený skoncentrovať konanie, keďže zákonodarca mal zámer, aby boli zmiernené dopady inštitútu koncentrácie konania len v prípade, ak by takýto postup bol v neprospech strany. Negatívne dôsledky sudcovskej koncentrácie ale žalovaná neuviedla a súd má za to, že koncentrácia konania nebola v neprospech žalovanej 1.

Konanie začalo počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Právny zástupca žalovanej 1 prevzal jej zastupovanie dňa 06.06.2017, teda už za účinnosti CSP. Súd poučil strany o koncentrácii konania až dňa 25.05.2018, kedy aj rozhodol, že nepripustí vykonanie dôkazov predložených žalobcami (námietku koncentrácie voči dôkazom predloženým žalobcami navyše vzniesol aj právny zástupca žalovanej 1). Žalovaná 1 na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol o koncentrácii konania nemala žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že sudcovská koncentrácia nie je v neprospech žalovanej 1, keďže žiadna prekážka jej nebránila od účinnosti CSP až do 25.05.2018 uplatniť prostriedky procesnej obrany riadne a včas.

Právne vec súd posúdil takto:

I. K procesným otázkam

23. Súd konanie voči žalovanej 2 s poukazom na ustanovenie § 63 ods. 1 CSP, v spojení s § 63 ods. 2 CSP a contrario zastavil, keďže mal preukázané, že žalobkyňa 2 dňa 25.11.2020 zomrela (výrok I.). Vzhľadom na povahu uplatneného nároku, tento spadá do kategórie osobnostných práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré sa nededia. Smrťou žalobkyne 2 došlo k strate jej procesnej subjektivity, pričom nárok uplatnený žalobou bol priamo spätý s osobou žalobkyne 2. Jej smrťou nárok zanikol a nedošlo tak k jeho prechodu na dedičov. Preto súd vzhľadom na povahu uplatneného nároku nemá dôvod postupovať v súlade s § 63 ods. 2 CSP, ale je dôvodné konanie o nároku žalobkyne 2 zastaviť. O trovách konania súd aj za použitia čl. 4 CSP rozhodol tak, že ich nepriznal žiadnej strane, z dôvodu straty procesnej subjektivity žalobkyne 2, keďže nie je možné o trovách rozhodnúť ani podľa pomeru úspechu v konaní, ani podľa zásady procesného zavinenia na zastavení konania.

II. Nárok voči žalovanej 1

24. Podľa § 11 ods. 1 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu osobnosti. Podľa dnes už ustálenej judikatúry (porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 77/2009, 5 Cdo 265/2009, 4 Cdo 168/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 228/2012, R 1/2015) je súčasťou práva na ochranu osobnosti i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život, právo na jeho rozvíjanie a udržiavanie citových vzťahov s rodinnými príslušníkmi.

25. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov

rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. V zmysle vyššie uvedeného preto niet pochyb o tom, že uplatnený nárok žalobcov 1 a 3 na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu v dôsledku neoprávneného zásahu žalovanej 1 do ich práva na súkromie a rodinný život je v jeho základe dôvodný.

26. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že poškodená bola matkou žalobcov 1 a 3. Je nesporné, že medzi nimi existoval rodinný - priamy príbuzenský vzťah, ktorý nebol len formálny, ale aktívny, živý, keďže boli v pravidelnom kontakte. Taktiež je dokázané, že žalovaná 1, ktorá viedla vozidlo, svojím protiprávnym konaním spôsobila smrť matky žalobcov, za čo bola aj právoplatne odsúdená rozsudkom trestného súdu a jej nesprávna technika jazdy bola príčinou dopravnej nehody. Smrťou poškodenej došlo k pretrhnutiu rodinných a súkromných vzťahov žalobcov k nej. Uvedené protiprávne konanie v priamej príčinnej súvislosti negatívne zasiahlo do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života, teda do zásahu do práva na ochranu osobnosti podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

27. Podľa § 13 ods. 1 OZ má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, odstránili ich následky a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Citované ustanovenie neobsahuje taxatívny, ale len demonštratívny výpočet prostriedkov ochrany osobnosti. V prerokúvanej veci neprichádza do úvahy zdržiavacia (negatívna) žaloba ani odstránenie ich následkov, keďže zásah v podobe smrti človeka je nezvratný. Prerušenie rodinných a súkromných vzťahov, ktoré takáto smrť vyvolala je neodstrániteľné, takže uložiť odstránenie následkov by bolo nemožné. Prichádza preto do úvahy len poskytnutie zadosťučinenia.

28. Zo súvislosti § 13 ods. 1 a 2 OZ možno vyvodiť, že zadosťučinenie by malo byť predovšetkým morálne, keďže zadosťučinenie v peniazoch možno priznať len pri kvalifikovanom zásahu. Podľa názoru súdu však smrť blízkeho príbuzného (matky žalobcov), ku ktorej v čase jej smrti existovali intenzívne a živé rodinné väzby, nemožno odčiniť iným spôsobom než poskytnutím finančného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 2 OZ. V takom prípade má súd podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady určiť s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Prejavenie ľútosti, hoci sa zdá žalobcom len formálne, možno kvalifikovať za elementárny prejav slušnosti, nie však za kvalifikované vypriadanie sa s pôvodcom zásahu.

29. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie spôsobu a výšky zadosťučinenia možno z § 13 ods. 3 OZ vyvodiť dve kritéria:

- (a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom platí, že čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia a
- (b) ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

30. Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejماً zo žalobného návrhu.

31. V slovenskej rozhodovacej praxi súdy opakovane odkazujú na kritériá, ktoré by súd mal pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť, a to tak vo vzťahu k poškodenému, ako aj k zodpovednej osobe. Odporúčania konštantne vychádzajú z nálezu ÚS ČR, sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorý uviedol:

„Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, ??môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcia. Pre výšku

náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúce ostatné aktivity pozostaleho, mnohokrát prerastajúce až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zosnulého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami.. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie ako peňažná (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe postačujúca, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže zasiahnuť do zníženia peňažného zadosťučinenia.

Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, b) vplyv udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, ev. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov“. Súd preto ďalej posúdi všetky uvedené kritériá v kontexte zisteného skutkového stavu.

32. Súd sa najskôr zaoberal okolnosťami na strane žalobcov. Žalobca 1 a žalobkyňa 3 boli v čase smrti poškodenej jej dospelé deti (v čase nehody mali obaja viac ako 30 rokov). Podľa názoru súdu zo všeobecných skúseností ľudského života, ale aj z niektorých noriem právneho poriadku (napr. prednosti manželského výživného pred výživným pre rodičov) možno dospieť k poznaniu, že vzťah dospelých detí k rodičom nie je natoľko intenzívny ako napríklad vzťah rodičov k deťom alebo vzájomný vzťah manželov vo fungujúcom harmonickom manželstve alebo maloletých detí k rodičom. Tento poznatok je dôsledkom ľudskej prirodzenosti, kedy sa deti postupne odpútavajú od rodičov a zakladajú nové životné spoločenstvá, ktoré sa stávajú centrom ich záujmu. Tým postupne slabne intenzita rodinných a súkromných vzťahov detí k rodičom, pretože ťažisko ich súkromného a rodinného života sa v prvom rade presúva do ich novej rodiny a intenzívnejšie vzťahy sa budujú s manželom (životným partnerom) a spoločnými deťmi. Neznamená to, že by dospelé deti prestali mať vzťah k svojim rodičom úplne, ale intenzita tohto vzťahu klesá v porovnaní so vzťahom, ktorý si k sebe vytvárajú manželia alebo partneri alebo ktorý majú rodičia k svojim deťom alebo ktorý majú maloleté deti k rodičom. V prerokúvanej veci v čase smrti poškodenej žalobca 1 ani žalobkyňa 3 nežili s ňou v spoločnej domácnosti. Žalobca 1 má vlastnú rodinu a jeho dieťa poškodená učila. Žalobkyňa 3 taktiež neuviedla že by v čase smrti poškodenej s ňou žila v spoločnej domácnosti. Žalobcovia neuviedli žiadnu majetkovú alebo inú formu odkázanosti na poškodenú. Uvedené skutkové okolnosti podľa názoru súdu jednoznačne preukazujú, že v čase smrti poškodenej žalobcovia mali obdobný súkromný a rodinný vzťah s poškodenou, boli v pravidelnom kontakte, dokonca sporadicky aj dennom. Obaja prežívali bolesť a traumy zo straty matky. Žiadny zo žalobcov ale neuviedol mimoriadny stupeň emočného prežívania alebo vznik psychických/traumatických problémov, preto súd žiadne mimoriadne okolnosti ani nezohľadňoval.

33. Súd sa ďalej zaoberal okolnosťami na strane žalovanej 1. Žalovaná 1 bola v čase dopravnej nehody zamestnankyňou žalovaného 3 a vykonávala prácu na pozícii referenta. Vo svojej výpovedi pred súdom prejavila ľútosť s tým, že má tiež zdravotné problémy, ktoré ale nekonkretizovala, takže súd na dopady dopravnej nehody do duševnej/zdravotnej sféry žalovanej 1 nemohol prihliadať. Rovnako ľútosť prejavila aj na hlavnom pojednávaní dňa 27.10.2015, na ktorom ale žalobcovia neboli prítomní. Hoci žalobcovia sa nestotožnili s vážnosťou prejavu ľútosť zo strany žalovanej 1, súd na túto skutočnosť pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal.

33.1 V čase dopravnej nehody mala žalovaná 1 vek 26 rokov. Nadobudla odborné stredoškolské vzdelanie a v čase dopravnej nehody už pracovala. Neuviedla žiadne prekážky, na základe ktorých by bola znevýhodnená na trhu práce (napr. zdravotné, sociálne alebo regionálne znevýhodnenia). Súd preto vychádzal z jej objektívnych možností obstarania si príjmu a neidentifikoval žiadne okolnosti mimoriadneho charakteru, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zníženie výšky náhrady z titulu jej majetkových pomerov. Súd mal na základe všeobecného poznania za to, že vzhľadom na vzdelania a vek žalovanej 1 sú jej objektívne príjmové možnosti na úrovni blízkej sa hranici priemernej mzdy v národnom hospodárstve, alebo veľmi blízko tejto hranice. Žalovaná 1 síce poukázala na aktuálnu pandemickú situáciu, túto ale nemôže súd zohľadňovať v takom rozsahu, aby vylúčil žalobcov z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaná 1 uviedla, že je schopná uhradiť obom žalobcom náhradu

spolu len do výšky 5.000 Eur, nakoľko vyšší úver jej banka pri jej príjmoch neposkytne. Uvedenú sumu náhrady nepovažuje súd za dostatočnú a táto nezodpovedá objektívnym možnostiam a schopnostiam žalovanej 1.

33.2 To, že žalovaná 1 tvrdí, že nie je v jej možnostiach aktuálne uspokojiť prípadný nárok žalobcov považuje súd za účelové tvrdenie. Žalobcovia si nárok uplatnili 30.10.2015. Najneskôr od právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní, teda od 22.9.2016, žalovaná 1 mala vedomosť, že jej zodpovednosť za vzniknutú ujmu je ustálená a v kontexte podanej žaloby si mal byť vedomá, že bude povinná uhradiť prípadné nároky žalobcov, osobitne ak je právne zastúpená. Jej procesná obrana, že za vznik dopravnej nehody nezodpovedá, tak bola najneskôr od právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu v trestnom konaní rozptýlená. Za týchto okolností mala žalovaná 1 najneskôr od 22.9.2016 pri obvyklej opatrnosti prispôbiť svoje majetkové pomery tomu, aby si vytvárala dostatočnú rezervu na tvorbu prípadnej úhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Pokiaľ žalovaná 1 takto nekonala a v súčasnosti tvrdí, že jej majetkové pomery umožňujú čerpať len minimálny úver a nemá žiadne zdroje, z ktorých by uspokojila nároky žalobcov, nemôže súd za daných okolností prihliadať na túto jej obranu.

33.3 Súd zohľadnil zavinenie žalovanej 1 na vzniku dopravnej nehody, ktorú spáchala z nedbanlivosti. Príčinou bolo to, že žalovaná 1 sa plne nevenovala vedeniu motorového vozidla, ako to vyplýva zo skutkovej vety rozhodnutia súdu v trestnom konaní a tiež mala nedostatočný rozhľad z vozidla pre neočistené čelné sklo. Žalovaná 1 tak porušila základné povinnosti vodiča, keď nevenovala dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla (§ 4 ods. 1 písm. c), e), f) a i) z. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávky) a nevykonala dostatočnú údržbu pred použitím vozidla. Kombinácia týchto faktorov bola prevažujúcou a podľa rozhodnutia súdu v trestnom konaní jedinou príčinou vzniku nehody. Žalovaná 1 tak laxne pristupovala k plneniu si svojich povinností vodiča podľa zákona o cestnej premávke, hoci ich vedomosť sa prezumuje, a nezohľadnila to, že ako silnejší účastník dopravnej prevádzky musí dbať na ochranu chodcov ako slabších účastníkov, osobitne ak vedie vozidlo v obci, kde sa prítomnosť chodcov predpokladá.

34. Povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akokoľvek exaktnej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto však súd pristúpil k priznaniu nárokov obozretne a triezvo a zohľadnil aj priemerné majetkové a príjmové pomery v Slovenskej republike.

35. Súd zvažoval aj to, aby priznaná náhrada nemala na žalovanú 1 prípadný doživotný finančný následok a bola spôsobilá túto sumu nahradiť. Súd má za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí na žalovanú 1 likvidačne, ale predstavuje štandardnú, základnú kompenzáciu zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy.

36. Nemožno konštatovať ani to, že by priznaná náhrada vzhľadom na jej výšku bola prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak, len náhrada, ktorá je primeraná aj v zmysle zásad slušnosti a spravodlivosti, je podľa názoru súdu spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Inak povedané, podhodnotená výška náhrady (napríklad ako navrhuje žalovaná 1 vo výške do 5.000 Eur), nepredstavuje pre pozostalé osoby žiadnu formu morálnej satisfakcie, práve naopak, mohla by byť príčinou ich sekundárnej viktimizácie a pocitov ďalšej nespravodlivosti spôsobenej zo strany súdu.

37. Skutočnosť, že žalovaná 1 bola v trestnom konaní uznaná vinnou a podmienične odsúdená, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (odsúdenie neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Súd nepovažuje odsúdenie žalovanej 1 v trestnom konaní za dostatočnú formu satisfakcie, ktorá by bola spôsobilá odčiniť spôsobený zásah. Navyše žalovaná 1 bola síce uznaná vinnou, ale bol jej uložený podmieničný trest odňatia slobody, čo spravidla osoby pozostalé po obetiach trestného činu nepovažujú za dostatočnú morálnu satisfakciu.

38. Súd podporne prihliadal aj na kvantifikáciu iných foriem odškodnenia. Z hľadiska právnej istoty a hodnotovej jednoty právneho poriadku súd zastáva názor, že je podporne vhodné prihliadať napríklad aj na sumy jednorazového odškodnenia podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (účinný v čase dopravnej nehody), v zmysle ktorého sa vyplatí odškodnenie vo

výške 50 násobku minimálnej mzdy, ak bola trestným činom spôsobená smrť. V roku 2012 bola určená minimálna mzda vo výške 327 eur. Znamená to, že suma odškodnenia pre pozostalých obeť trestnej činnosti bola v roku 2012 poskytovaná vo výške 16.350 eur, čo znamená, že suma priznaná v tomto konaní je primeraná aj náhrade odškodnenia poskytovanej obetiam násilnej trestnej činnosti.

Súd podporne neporovnal priznanú náhradu s jednorazovou náhradou pri pracovnom úraze podľa z. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení nakoľko jednorazová náhrada sa poskytuje podľa uvedenej právnej úpravy len manželke a nezaopatreným deťom.

39. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd vychádzal aj z kazuistiky, teda zo súm priznaných náhrad v iných obdobných prípadoch. Postupoval tak v intenciách nálezu českého ústavného súdu I. ÚS 2844/14, ako aj záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, ktoré poukázali na princíp proporcionality, ktorý by všeobecné súdy mali aplikovať tým spôsobom, že „porovnajú sumy priznávanej náhrady, s náhradou priznanou v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa išlo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Inými slovami spôsobom, ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivého vyčíslenie výšky reálnej náhrady, je zohľadnenie súm priznaných v iných porovnateľných konaniach“.

Súd preto ďalej poukáže na právoplatné rozhodnutia o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch, teda v prípadoch, ak: (i) k zásahu do osobnostných práv došlo z dôvodu dopravnej nehody spôsobenej z nedbanlivosti, (ii) pozostalé osoby, boli plnoletí potomkovia poškodenej osoby a spravidla nežili v spoločnej domácnosti s poškodenou osobou.

(a) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 8Co/264/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000 eur.

(b) Krajský súd v Banskej Bystrici, v konaní sp. zn. 12Co/465/2014, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.500 eur.

(c) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 5Co/182/2013, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (8 Cdo/82/2016).

(d) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 9Co/341/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.500 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (6 Cdo/164/2018). Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa, pričom poškodená nezavinila dopravnú nehodu.

(e) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 7Co/61/2018, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (7 Cdo/228/2018). Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa, pričom poškodená nezavinila dopravnú nehodu.

(f) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 9Co/267/2016, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (2 Cdo/131/2018). Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa, v konaní bolo zároveň preukázané aj spoluzavinenie poškodeného.

(g) Krajský súd v Prešove, v konaní sp. zn. 7Co/121/2016, zmenil prvoinštančný rozsudok a priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 eur. Dovolanie proti odvolaciemu rozhodnutie NS SR odmietol (2 Cdo/131/2018). Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa (31 rokov), ktoré žilo v spoločnej domácnosti s poškodeným.

(h) Krajský súd v Trnave, v konaní sp. zn. 10Co/566/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur. Nárok si uplatňovalo plnoleté dieťa, ktoré žilo v spoločnej domácnosti s poškodeným. Rovnaký nárok súd priznal aj maloletým deťom.

(i) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 8Co/470/2014, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur.

(j) Krajský súd v Žiline, v konaní sp. zn. 5Co/315/2012, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, pre plnoleté dieťa žijúce v spoločnej domácnosti.

(k) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 10Co/32/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, pre plnoleté dieťa s vlastnou rodinou.

(l) Krajský súd v Bratislave, v konaní sp. zn. 6Co/202/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a 12.000 eur, pre plnoleté deti s vlastnou rodinou.

(m) Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 12Co/182/2019, rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 eur, pre plnoleté dieťa s vlastnou rodinou.

Z uvedenej aktuálnej rozhodovacej praxe (z posledných rokov) je zjavné, že v obdobných prípadoch súdy priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy v rozpätí od 6.000 -7.500 eur čo predstavuje dolnú hranicu, do sumy 13.000 eur čo spravidla predstavuje hornú hranicu. Medián je tak v rozpätí 9.000 až 10.000 eur. Nároky priznané v sumách prekračujúcich uvedené rozpätie sú typické pre skoršie obdobie a v súčasnej rozhodovacej praxi nie sú identifikované také náhrady, ktoré by prekročovali uvedené rozpätie. Ak sa tak deje, následky v prežívaní pozostalých majú mimoriadnu intenzitu. Súd ale takéto následky v tomto konaní nezistil.

40. Súd následne komplexne zhodnotil všetky vyššie uvedené kritériá. Na základe všetkých vyššie uvedených zohľadňovaných kritérií, a to:

(a) vzťah žalobcov k poškodenej, prejavy prežívania jej smrti, samostatnosť žalobcov, absencia finančnej alebo citovej závislosti na poškodenej, ich vek (viac ako 30 rokov v čase nehody),;

(b) ako aj nedbanlivostné zavinenie žalovanej 1, jej ospravedlnenie a objektívne príjmové možnosti žalovanej 1;

(c) s prihliadnutím na výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej v iných obdobných prípadoch;

súd považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, tak v prípade žalobcu 1, ako aj žalobkyne 3. Súd sa tak stotožnil s výškou náhrady, ktorú si žalobcovia uplatnili a túto považuje za primeranú.

Primeraná suma náhrady nemajetkovej ujmy je rovnaká v prípade oboch žalobcov, keďže ich vzťah k poškodenej, ako aj ich rodinná situácia boli v prevažnej miere identické a súd neidentifikoval žiadne individuálne okolnosti, na základe ktorých by mala byť každému zo žalobcov priznaná náhrada v rozdielnej výške. Uvedená suma predstavuje len základný nárok, a teda nezohľadňuje aj mieru zavinenia poškodenej na dopravnej nehode, tak ako to bude uvedené ďalej.

41. Súd zistil aj samotný podiel poškodenej na vzniku škody. V zmysle § 441 OZ ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného znáša škodu pomerne. V zmysle rozhodovacej praxe ide o ustanovenie s relatívne neurčitou hypotézou, preto súd individuálne vymedzí hypotézu, zo širokého neurčitého okruhu okolností (uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 21 Cdo/4059/2007). Pri úvahu o pomernom rozdelení medzi škodcom a poškodeným ide o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcu a o zvážení všetkých skutočností, ktoré prispeli ku vzniku škody. Posudzujú sa všetky príčiny, ktoré viedli ku vzniku škody a rovnako ako pri škodcovi aj pri poškodenom treba prihliadať len na také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin škody. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľal sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu a porovnaním všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu, tak aj na strane poškodeného (uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1054/2007.). Konanie poškodeného, ktorým prispel ku vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu, musí mať povahu protiprávneho konania, ktoré bolo príčinou vzniku škody alebo jej zväčšenia (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 43/2002).

42. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že poškodená prechádzala križovatkou mimo vyznačeného priechodu pre chodcov (vo vzdialenosti 9-11 m od prechodu) a jej technika prechodu cez križovátku bola nesprávna, keďže pred vstupom do jazdného pruhu mohla spozorovať prichádzajúce vozidlo a rovnako ho mohla spozorovať už aj pred vstupom do križovatky. Súd konajúci v trestnej veci ale vyhodnotil, že jej technika prechodu nebola príčinou vzniku dopravnej nehody. Na druhej strane ale zároveň konštatoval, že jej podiel na nehode bol menší.

Žalobcovia poukazovali práve na tú skutočnosť, že konanie poškodenej nebolo žiadnou príčinou vzniku dopravnej nehody. Tu je ale potrebné zdôrazniť, že poškodená, rovnako ako žalovaná 1 porušila pravidlá cestnej premávky a súd nemohol túto skutočnosť ponechať bez povšimnutia.

43. Výrokom rozhodnutia trestného súdu, je civilný súd podľa § 193 CSP <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=4375231&f=3>> viazaný. Musí z neho vychádzať ako z celku a pritom brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, ktorá rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatel'a. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem neho mohla podieľať svojím konaním aj ďalšia osoba (napríklad poškodený), civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby (jej podielu na vzniku škody), viazaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný trestné rozhodnutie teda nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním, jeho výlučným zavinením podľa § 441 OZ <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=1352727&f=3>>.

Takýto rozsudok trestného súdu nezavahuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery (v akom rozsahu) sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby. V rozsahu, v ktorom sa na vzniku škody podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2019 sp.zn. 3Cdo 66/2018, publikovaný v Zbierke pod R 26/2019, rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/170/2019).

44. V trestnom konaní súd za jedinú príčinu dopravnej nehody považoval porušenie povinnosti žalovanej 1, ktorá v rozpore s ustanovením zákona o cestnej premávke viedla ako vodič motorové vozidlo tak, že sa plne nevenovala vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke (rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 5T 67/2014). V tomto kontexte je potrebné zohľadniť, že vozidlo je možné považovať za zbraň, a preto vodič motorového vozidla je povinný venovať zvýšenú pozornosť práve na chodcov v obci, predvídať ich prítomnosť, venovať riadeniu vedeniu motorového vozidla plnú pozornosť a predchádzať vzniku kolízií.

45. Súd na základe skutkových zistení prihliadol na skutočnosť, že poškodená tiež porušila pravidlá cestnej premávky podľa § 53 z. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v zmysle ktorých chodec je povinný pri prechádzaní cez cestu prednostne použiť priechod pre chodcov a nesmie vstupovať na vozovku, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť, a teda svojím vlastným konaním (porušením pravidiel cestnej premávky) sa podieľala na vzniknutej škode. Súd preto zohľadnil existenciu tejto okolnosti pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že poškodená mohla vozidlo spozorovať už pri vstupe do križovatky a okrem toho prechádzala križovatkou mimo vyznačeného priechodu pre chodcov.

46. Súd sa zaoberal porovnaním možností účastníkov dopravnej nehody na jej odvrátení. Žalovaná 1 mala v čase vstupu poškodenej do križovatky čas cca. 3,6 až 5,1 sekundy na bezpečné zastavenie vozidla, čo predstavuje vzdialenosť cca 42,6 m až 60,2 m pred miestom zrážky, keďže už v danom momente mohla objektívne spozorovať poškodenú. Ak by začala reagovať na poškodenú najneskôr cca. 26 m pred miestom zrážky, mohla zabrániť dopravnej nehode havarijným brzdením. V čase vstupu poškodenej do jazdného pruhu žalovanej 1 zostával už len čas 1 až 1,1 sekundy, teda vzdialenosť cca. 11,9 až 13 m od miesta zrážky, čo by ani v prípade okamžitej reakcie žalovanej 1 účinky zrážky neznižilo. Žalovaná 1 ale ani po vstupe poškodenej do jej jazdného pruhu nereagovala, keďže uviedla, že na poškodenú začala reagovať až po náraze do vozidla. Súd dospel k záveru, že žalovaná 1 objektívne mala počas vedenia motorového vozidla čas na to, aby s vozidlom bezpečne zastavila, ak by reagovala približne vo vzdialenosti 42,6 m až 60,2 m bezpečným brzdením, najneskôr ale vo vzdialenosti 26 m pred miestom zrážky, ak by reagovala havarijným brzdením.

47. Poškodená mohla približujúce sa vozidlo registrovať už pred vstupom do križovatky, mohla reagovať zastavením pred vstupom do jazdného pruhu vozidla, reagovala však zrýchlením pohybu.

48. Súd má tak za preukázané, že žalovaná 1 mala objektívne neporovnateľne lepšie podmienky na odvrátenie stretu s poškodenou, ako samotná poškodená a za predpokladu, ak by sa plne venovala vedeniu vozidla, mohla vozidlo zastaviť buď bezpečne alebo havarijným brzdením.

49. Súd pri posudzovaní miery spoluzavinenia vychádzal aj z okolností iných prípadov. Krajský súd v Nitre, v rozhodnutí sp. zn. 25Co/170/2019, určil mieru spoluzavinenia cyklistu na vzniku škody v rozsahu 30%, z dôvodu, že jazdil v podnapitom stave a spadol. Krajský súd v Žiline rozhodnutím, sp. zn. 11Co/150/2019, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorým určil mieru zavinenia poškodenej v rozsahu 50% z dôvodu, že nebola pri nehode pripútaná bezpečnostným pásom. Krajský súd v Trnave, v rozhodnutí sp. zn. 24Co/368/2015, potvrdil prvoinštančný rozsudok, ktorý určil mieru zavinenia poškodenej cyklistky v rozsahu 20%, ak táto nedodržala bezpečný odstup pri predchádzaní stojaceho vozidla, na ktorom spolujazdec náhle otvoril dvere vozidla, do ktorých narazila a na následky zranení zomrela. Krajský súd v Nitre, v rozhodnutí sp. zn. 9Co/273/2018, zmenil prvoinštančný rozsudok vzhľadom na zistenú mieru zavinenia poškodenej a určil mieru zavinenia v rozsahu 40%, keďže zo znaleckého posudku vyplynulo, že technickou príčinou dopravnej nehody bola aj nesprávna technika chôdze poškodenej chodkyne, ktorá prechádzala cez cestu v čase a za okolností, kedy vzhľadom na vzdialenosť a rýchlosť prichádzajúceho vozidla, nemohla cez cestu bezpečne prejsť, čím vyvolala kolíziu situáciu, v dôsledku čoho došlo k zrážke. Ďalšou prirážajúcou skutočnosťou, bolo to, že krátko pred smrťou a v čase dopravnej nehody bola poškodená pod vplyvom alkoholu.

50. Na základe uvedeného súd vyhodnotil mieru zavinenia poškodenej v rozsahu 20 %. Súd vychádzal aj z toho, že v nárokoch uplatnených žalobcami nie je zohľadnené spoluzavinenie poškodenej, keďže samotní žalobcovia túto skutočnosť opakovane namietali a odmietajú akékoľvek zavinenie poškodenej. Po vykonanom dokazovaní súd s prihliadnutím na ustálený rozsah spoluzavinenia poškodenej na dopravnej nehode v rozsahu 20%, považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcu 1 a žalobkyne 3 sumu 8.000,- eur (výrok II. a III.), ktorú určil ako rozdiel zo základu nároku vo výške 10.000 eur a peňažného vyjadreniu spoluzavinenia poškodenej vo výške 2.000 eur.

51. Súd preto zamietol nárok žalobcov 1 a 3 v rozsahu 2.000 eur voči žalovaným 1 a 2 (výrok IV.), keďže tento nepovažoval za dôvodný pre spoluzavinenia poškodenej.

III. Nárok voči žalovanej 2

52. Nárok voči žalovanej 2 zakladajú žalobcovia na tom, že ako poisťovateľ je povinný uhradiť za svojho poisteného, škodu spôsobenú premávkou motorového vozidla.

53. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom k 30.10.2012 sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému nároky na náhradu (okrem iného) nákladov pri usmrtení, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti (ods. 4). Podľa § 15 ods. 1 cit. zákona potom poškodený môže svoj nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi. Z citovaných ustanovení tak vyplýva, že predpokladom priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi je jednak vznik nároku, ktorý je vôbec krytý poistením zodpovednosti (spomedzi nárokov určených v § 4 ods. 2 cit. zákona), jednak existencia poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla za takúto škodu. Trvanie poistenia žalovaného 3 u žalovanej 2 v čase nehody v konaní nebolo sporné. Preto súd skúmal, či je splnená podmienka existencie krytého nároku.

54. V prerokúvanej veci žalobcovia uplatňujú nie nárok na náhradu škody, ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaná 2 pritom tvrdí, že ide o odlišný nárok než nárok na náhradu škody, preto tento nárok nie je krytý uzavretým povinným zmluvným poistením. V tomto smere nemožno so žalovanou súhlasiť, tak, ako to uviedol odvolací súd, poukazujúc na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutia ústavného súdu.

55. Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti).

56. Podľa čl. 1 druhého bodu smernice č. 2009/103/ES „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa čl. 3 cit. smernice každý členský štát prijme... všetky vhodné opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe opatrení uvedených v prvom pododseku... Poistenie... povinne pokrýva... ujmy na zdraví.

57. Výkladom citovaných ustanovení (resp. obsahovo totožných ustanovení smerníc 72/166/EHS a 84/5/EHS) sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci C-22/12, Katarína Haasová proti Rastislavovi Petříkovi, Blanke Hologovej, v ktorom rozhodol že čl. 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti vyslovil, že smernica ponecháva členským štátom právo určiť, aká škoda

bude krytá a aké budú podmienky poistenia, no ich sloboda v tomto smere bola neskôr obmedzená (ods. 43 a 46). Medzi jazykovými verziami čl. 3 poslednej vety smernice 2009/103/EHS sú rozdiely, avšak s prihliadnutím na ich účel a štruktúru treba tento pojem interpretovať tak, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (ods. 47 až 50). Súdny dvor EÚ navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a mala občianskoprávny povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (ods. 57 a 58).

58. Podľa názoru súdu uvedený rozsudok jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti žalovanej 2 a jej námietky celkom zjavne ignorujú jasné závery vyslovené Súdny dvorom EÚ. Uvedeným rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní 4 Cdo 168/2009, na ktorý žalovaná 2 odkazuje, takže právnym názorom v ňom vysloveným sa nemožno ďalej riadiť. Argumenty žalovanej 2 o systematickej odlišnosti nároku na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy sú vyvrátené závermi Súdneho dvora EÚ v ods. 57 a 58 uvedeného rozsudku. V týchto odsekoch, na rozdiel od tvrdenia žalovanej 2, Súdny dvor EÚ nevykladal naše národné právo. Naopak, Súdny dvor vykladal právo Európskej únie. Podstatou citovaných odsekov nie je tvrdenie, že nárok podľa § 13 ods. 2 OZ. je nárokom na náhradu škody podľa práva Slovenskej republiky. V citovaných odsekoch však Súdny dvor zdôrazňuje, že bez ohľadu na systematické zaradenie určitého ustanovenia v národnom právnom predpise, ak toto ustanovenie upravuje občianskoprávnu zodpovednosť vznikajúcu v prípade dopravnej nehody, má sa takéto ustanovenie považovať za „opatrenie... určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ v zmysle čl. 3 prvej a druhej vety smernice 2009/103/EHS. Inak povedané, Súdny dvor v tomto odseku v podstate vyslovil, že pojem „zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel“ používaný v smernici 2009/103/EHS treba vykladať čiastočne autonómne a podradiť podeň aj také nároky, ktoré národné právo nezaraďuje medzi nároky „na náhradu škody“ v prísnom slova zmysle, ak ich podstata je podobná (teda občianskoprávny charakter a vznik v dôsledku protiprávnej udalosti - dopravnej nehody).

59. Všetky uvedené závery boli konštatované aj v rozhodovacej praxi tak slovenského ústavného súdu ako najvyššieho súdu. Podľa rozhodnutia NS SR, sp. zn. 6Mcd0 1/2016 (publikované v Zbierke pod R 61/2018) „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

60. K pasívnej vecnej legitímácii poisťovní sa vyjadril aj ústavný súd. Uznesením zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 (ale aj v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 695/2017) odmietol sťažnosť poisťovne. Poisťovňa namietala porušenie jej základných práv a slobôd, najmä práva vlastníť majetok a práva na súdnu ochranu. Ústavný súd konštatoval, že pri výklade významu slova „škoda“ je potrebné skúmať nie len úmysel slovenského zákonodarcu, ale dôležitým je aj skúmanie úmyslu únieového zákonodarcu. Ústavný súd zdôraznil povinnosť súdov uplatňovať v rozhodovacej praxi eurokonformný výklad zákonov a stotožnil sa so všeobecnými súdmi, ktoré uplatnili extenzívny výklad pojmu „škoda“ tak, že do tohto pojmu subsumovali aj nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pri dopravnej nehode. K interpretácii poisťovne, že vnútroštátne právo náhradu nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti poisteného za škodu neupravuje, ústavný súd vyslovil názor, že ide o argumentáciu, ktorá je účelová a márna. Opakovane bol tento záver potvrdený aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu.

61. Vzhľadom na uvedené, súd nemá dôvod sa od týchto záverov odkloniť a vzhľadom na viazanosť súdu ustálenou rozhodovacou praxou, konštatuje, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostalí (ako poškodení) môže tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody.

62. Podľa § 2 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqgayv6mzygexhaylsmftxeylguza>> písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. poisteným je

ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti. Na základe uvedeného možno konštatovať, že okruh poistených z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je totožný s okruhom osôb, voči ktorým by si mohol s úspechom uplatniť nárok poškodený.

V nadväznosti na relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzgy2f6nbq>> (§ 420, 427 a nasl. OZ <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzgy2f6nbq>>) možno do okruhu poistených zahrnúť aj toho, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa (In. Petruľák M., Šulíková M.: Poistné zmluvy, Praha: C.H.Beck, 2012, s. 269) .

Vychádzajúc z uvedeného, žalovaná 1 ako osoba, ktorá použila dopravný prostriedok bez vedomia a proti vôli prevádzateľa (ako to ďalej vyplýva z bodov 64-67 odôvodnenia rozsudku), sa v zmysle § 2 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. považuje za poisteného.

63. Žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej 1, ktorá spôsobila dopravnú nehodu pri použití vozidla, ktorého prevádzateľom bol žalovaný 3. Žalovaná 1 je poistenou v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z. z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, ktoré mal žalovaný 3 ako prevádzateľ vozidla uzavreté u žalovanej 2, takže žalovaná 2 je povinná nahradiť žalobcom aj túto ujmu. Žalobcovia dôvodne podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. uplatňujú svoje nároky aj proti žalovanej 2, preto ich žaloba je opodstatnená aj voči nej.

IV. K neexistencii nároku voči žalovanému 3

64. Žalovaný 3, ako vlastník a držiteľ vozidla vzniesol námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na § 430 OZ. Uviedol, že žalovaná 1 ako vodička použila vozidlo bez jeho vedomia a súhlasu.

65. Podľa § 430 ods. 1 OZ namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbalosťou umožnil. Ustanovenie § 430 ods. 1 OZ upravuje výnimku zo zákonného uloženia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku výlučne osobe prevádzkovateľa a vo vymedzených prípadoch prenáša zodpovednosť na iné subjekty namiesto prevádzkovateľa. Zákonodarca vymedzil situácie, v ktorých by nebolo v súlade so zásadou spravodlivosti uložiť zodpovednosť (resp. výlučnú zodpovednosť) so všetkými následkami jej objektívnej povahy prevádzkovateľovi dopravného prostriedku z dôvodu, že dopravný prostriedok sa dostal mimo sféry pôsobnosti a kontroly prevádzkovateľa tým, že ho iná osoba použila nedovoleným spôsobom (bez jeho vedomia alebo proti jeho vôli).

66. Zodpovedným subjektom sa na základe právneho prenesenia zodpovednosti z prevádzkovateľa dopravného prostriedku stáva osoba, ktorá dopravný prostriedok použila bez vedomia alebo proti vôli prevádzkovateľa. Použitím dopravného prostriedku bez vedomia prevádzkovateľa možno označiť také konanie iného subjektu, kedy prevádzkovateľ o použití dopravného prostriedku spôsobom, ktorý je jeho prevádzkou, nevedel vôbec, alebo aj takú situáciu, kedy síce samotné použitie dopravného prostriedku bolo prevádzkovateľom schválené, avšak v konečnom dôsledku bol dopravný prostriedok použitý takým spôsobom, ktorý prevádzkovateľ nemohol predpokladať, a nemal teda o takomto použití vedomosť. Rozlišovacím kritériom by mala byť skutočnosť, či použitie dopravného prostriedku vecne, časovo a miestne súvisí s plnením úloh a s činnosťou zamestnávateľa alebo bol tento rámec samotného plnenia úloh a súvislosti s plnením úloh prekročený, v dôsledku čoho možno dané použitie dopravného prostriedku vyhodnotiť ako exces, t. j. použitie vo svojom vlastnom záujme („čierna jazda“) (In.Števček M. a kol: Civilný sporový poriadok, C.H.Beck, Praha 2016, s. 1558).

67. Súd mal za preukázané, že žalovaná 3 neudelila zamestnancovi, ktorému bolo vozidlo pridelené súhlas s tým, že ho môže poskytnúť inému zamestnancovi. Zo zostreného skutkového stavu vyplýva, že zamestnanec, ktorému bolo vozidlo pridelené postupoval v rozpore s pokynom žalovanej 3, ak vozidlo prenechal do užívania žalovanej 1. Žalovaná 3 tak nemala žiadnu vedomosť o tom, že vozidlo použije žalovaná 1 a k takému použitiu neudelila súhlas. Zodpovednosť žalovanej 3 ako prevádzkovateľa vozidla je preto v zmysle

§ 430 ods. 1 OZ vylúčená a súd nárok proti žalovanej 3 pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie v celom rozsahu zamietol (výrok V.).

V. K premlčaniu

68. Súd dospel k záveru, že požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 OZ spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia žalovanej 2, za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ ide o námietku premlčania uplatneného nároku, vznesenú žalovanou 2 a aj žalovanou 3, túto súd vyhodnotil ako nedôvodnú. V prejednávanej veci je nesporné, že k usmrteniu poškodenej došlo dňa 31.10.2012 pri dopravnej nehode, ktorú zavinila žalovaná 1, ktorá bola v súvislosti s ňou aj právoplatne uznaná vinnou z prečinu usmrtenia. Skutočnosťou, od ktorej treba odvádzať uplatnený nárok, je smrť poškodenej a tým došlo k zásahu do práv žalobcov. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za spôsobenú nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo (NS SR, sp. zn. 3Cdo 18/2016).

69. V danom prípade tak začala trojročná premlčacia doba plynúť 01.11.2012 (počiatok doby určený podľa § 122 ods. 1 OZ) a uplynula by 01.11.2015 (koniec doby určený podľa § 122 ods. 2 OZ). Žaloba bola súdu doručená dňa 29.10.2015 a doplnená písomným podaním dňa 30.10.2015, t.j. pred uplynutím premlčacej doby. Námietka premlčania preto nie je dôvodná.

VI. K povahe záväzku žalovaných 1 a 2

70. Podľa § 511 ods. 1 OZ možno spoločné a nerozdielne zaplatenie od viacerých dlžníkov žiadať len vtedy, ak to ustanovuje zákon, rozhodnutie alebo dohoda. Dohoda ani rozhodnutie v prerokovanej veci nie sú základom nároku žalobcov voči žalovaným. Zo zákona (§ 15 zákona č. 381/2001 Z. z., ale ani z iného predpisu) povinnosť poisťovateľa plniť spoločne a nerozdielne so škodcom, resp. pôvodcom zásahu nevyplýva, hoci poškodený je oprávnený si uplatňovať svoj nárok priamo proti poisťovateľovi.

71. V prerokovanej veci solidarita žalovanej 1 a žalovanej 2 z právneho predpisu nevyplýva. Ako možno dovodiť z judikatúry, ktorá riešila povahu záväzku veriteľa a dlžníka (porov. R 2/1968, R 2/1975) a ktorá je vo svojej podstate použiteľná aj pre riešenie vzťahu poisťovateľa a škodcu, po obsahovej stránke nie je vzťah záväzku poisťovateľa a škodcu v ničom odlišný od solidarity - veriteľ sa môže (ak sú splnené zákonné podmienky) domáhať splnenia záväzku voči ktorémukoľvek z nich (alebo obom) a splnením niektorého z nich zanikne aj záväzok voči druhému povinnému. Preto (analogicky k už citovanému judikátu R 2/1975) súd uložil žalovaným 1 a 2 zaplatiť sumy priznaného zadosťučinenia v peniazoch tak, že splnením jedného zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VII. Trovy konania

72. Podľa § 255 ods 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Úspech vo veci súd vždy skúma, čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Súdu je známa rozhodovacia prax všeobecných súdov, že zásada úspechu vo veci sa uplatňuje aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch súdy nepovažujú za procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. V takom prípade mu priznávajú 100% náhradu trov konania, s tým že pri rozhodovaní o výške trov sa vychádza z výšky priznaného nároku. Podľa názoru všeobecných súdov nemožno žalobcu úspešného čo do základu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Zastáva sa názor, že by nebolo spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v takomto prípade treba rozlišovať, čo je základné a čo je sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje to, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.

73. Uvedený prístup všeobecných súdov je dlhodobý a je podporený aj právnou spisbou (napr. Števček M. a kol: Civilný sporový poriadok, C.H.Beck, Praha 2016, s. 926). Rovnaký názor zastáva aj Krajský súd v Trnave, ktorý v rozhodnutí, sp. zn. 10Co/191/2017, uviedol, že „zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého

posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu“.

74. Súd sa od tohto ustáleného prístupu k riešeniu náhrady trov konania ale odchyľil, a to aj s ohľadom na aktuálnu rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR k tejto otázke, ale zároveň aj z dôvodu, že to považuje za spravodlivé. V náleze IV. ÚS 625/2018 ústavný súd uviedol, že „aplikácia zásady úspechu pri priznávaní náhrady trov v situáciách, keď rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie sice v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením“. Bezprostredne na toto rozhodnutie iný senát ústavného súdu v náleze III. ÚS 474/2018, s odkazom na nález IV. ÚS 625/2018 sa stotožnil pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania s týmto prístupom aj v prípade, ak výsledok sporu závisel od znaleckého dokazovania.

Z uvedených rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že za určitých okolností je potrebné aj v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorých výsledok závisí od úvahy súdu, prihliadať na výsledok sporu čo do výšky.

75. Žalobcov 1 a 3 preto bolo potrebné považovať za procesne úspešnú stranu len v časti priznaného nároku, keďže v uplatnenom nároku nezohľadnili spoluzavinenie poškodenej, hoci takáto obrana zo strany žalovanej 1 bola prednášaná od počiatku. Zotrvali na pôvodne uplatnenej výške náhrady, aj keď z rozhodovacej činnosti je zjavné a rovnako aj zo skutkových zistení, že o mieru spoluzavinenia poškodeného sa výška nároku znižuje. Napriek tomu výšku nároku neupravili. Z uvedených dôvodov súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa výsledku sporu a keďže žalobcovia boli úspešní v rozsahu 80% a žalovaní 1 a 2 v rozsahu 20 %, súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60%.

76. Žalovaný 3 bol plne procesne úspešný a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov tak prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, pretože mal plný úspech, čo do základu a výšky uplatňovaného nároku.

77. Podľa ustanovenia § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Súdna konanie predstavuje jeden celok od podania žaloby až po meritórne rozhodnutie súdu, a týka sa to aj konania o trovách konania. Úspech v konaní sa teda aj pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania posudzuje v závislosti od konečného rozhodnutia vo veci samej, a teda pri posúdení nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania je potrebné vychádzať z toho, ktorá strana bola v konečnom dôsledku v konaní úspešná. Preto súd pri rozhodovaní o trovách konania, rozhodol tak o trovách prvoinštančného konania ako aj o trovách odvolacieho konania, keďže prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil.

VIII. Povinnosť nahradiť súdny poplatok

78. Súd rozhodol aj o povinnosti žalovaných 1 a 2 zaplatiť súdny poplatok (výrok IX.). Podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov od poplatku sú oslobodení: žalobca v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom.

Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený (veta prvá).

Podľa položky 7b citovaného zákona súdny poplatok sa platí z návrhu na začatie konania, b/ na ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy 66 eur a 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy.

79. V danom prípade žalobcovia boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. j/ zákona o súdnych poplatkoch), preto s prihliadnutím na výsledok konania súd pomerne zaviazal zaplatiť žalovaných 1 a 2 súdny poplatok za podanú žalobu v sume 532,50 eur (súdny poplatok v plnej výške 666 eur a z toho 80% ako neúspech žalovaných 1 a 2).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m)).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).